



בס"ד ❖ שב"ק פרשת שפטים ❖ ו' אלול התשס"ח ❖ גיליון מספר 209 ❖ שנה רביעית
יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ מרכז תורני ללימוד פנימיות התורה והחסידות
לאורו של כ"ק האדמו"ר מקומרנא רבי שלום ספרין זצוק"ל

מאורות שלום

העלון השבועי שלך

כתובת אתר אינטרנט <http://www.ohrshalom.net> ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך: בן ישי עוזיהו ❖
כתובת דואר אלקטרוני info@ohrshalom.net

נר ה' נשמת אדם
העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שמסרו נפשם על קידוש ה'
ולעילוי נשמת מירה בת אביגדור ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

מאורות הפרשה - כי תצור על עיר ימים רבים

כתב רבנו הקדוש המהרי"א [אוצר החיים דף קכ"ד] כי תצור על עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה לא תשחית את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת כי האדם עץ השדה לבא מפניך במצור" - ששמע מחמיו רבי אברהם מרדכי, שאמר בשם אחיו, שהקב"ה אמר למשה "מה זה בידך" איזה דבר הוא בידך הלוא הכל בכוחי וברשותי, והשיב "מטה", הבחירה והנטיה היא בידך, "ויאמר השליכהו ארצה" השלך ממך חומריות וארציות, "וישליכהו ארצה", כשהשליך הארציות והחומריות, "ויהי לנחש" ראה בעין שכלו שכל עניני העוה"ז כולו זוהמת הנחש, "וינס משה מפניו", שפירש לגמרי מכל עניני העוה"ז בפרישות וסגופים, ואמר לו הקב"ה שאין זה דרך הישר לילך מקצה אל קצה, כי גם שם יש עבטדה וניצוצין וחיות, ויכול לעבוד ה' יתברך עם כל בחינות של היצר הרע, ובלבד שישמור שלא יגרור אחר הרע, ולזה "שלח ידך ואחז בזנבו". וזהו "אל תשחית את עצה" כי כשידחה כל הדברים שבעולם לגמרי יחליש גופו, וישחית בחינות עצה של ניצוצין ונשמות שיש בצלם הרע של יצה"ר. כי באמת יכולים ע"י תורה ומצוות להחזיר ליצר הרע מלאך קדוש, וכשאתה דוחה אותו לגמרי נשחת בנין העולם, וזהו "ויחזק בו ויהי למטה בידו", כי חזר ממלאך רע למלאך טוב מנחש למטה עץ החיים.

ובאמת, אדם עיר פרא ולכן מתחילה הדרך הנכון "וינס משה מפניו", לגמרי לקנות תורה ומצוות, וכשהופרש מעניני חומר מעט, אזי הדרך הנכון רפואת מתוקים, לעסוק עם כל דבר ההווה שבעולם ביחודים כל אחד כפי בחינתו וזכות חומר. ומעתה בני למה לך התענית ושאר סיגופים מרים שאתה עובר על כל תשחית דגוף, התענה בקערה מבלי לאכול אלא לקיום גופך, התענה בפה מבלי לדבר סרה, אסור עצמך למקרא ומשנה גמרא וזוהר. ואין לך סיגוף גדול מזה כל זמן שגופך עב מגושם. ובזה תזכה לחיי העוה"ב ועולם הזה.

אהוב כל ישראל כבבת עין, והכנע לבבך לאל, ואז קדוש תיקרא בלא סיגופים מרים ושטותים, "לנדח עליו גרזן", לכרות את כוחות גופך מכל וכל, וכן כוחות יצה"ר, "כי באמת ממנו תאכל", כי קליפות נגה טוב מתהפך מדינא לרחמי לצדיקים בעוה"ב, ושם הוא אכילות ליתן ושור הבר. ולכן כיוון שמננו תאכל "אוֹן לא תכרות כי האדם עץ השדה", אל תהי בז לכל אדם כי עץ השדה יתן פרוי - עתידין אילני סרק שיטענו פירות, כי האדם שהוא עץ השדה נברא "לבא מפניך", מאור פניך וקדושתך, הוא בא "במצור".

ובזה תבין המצוה ולא תשחית חלילה את בחינות אברים שלה, כי בכל דבר יכולים לבנות קומת השכינה כדרך הצדיקים להעלותה למלה אמן.

מאורות אוצר החיים למהרי"א מקומרנא

שלוש ערים תבדיל לך גוגי – ושרש גי ערי מקלט, הם מלשבה דיבור ומעשה, שלפעמים עיי קטנות יורדים שלשה אלו למקום הקטנות והדין, וכחצדיק מקרב לנפשו גאולה, אזי עולין אצלו שלשת אלו לתוספת אור, במחשבה מייחד יחודים הדבור והמעשה הם מארים ברוב אור אין סוף. וצריך אדם לקבל על עצמו גלות, להיות גולה עם השכינה, להעלות חלקי מחשבות ודבורים ומעשים השייכים לשורש נפשו וחלק תורה שלו, הכל כידוע לעובדי ה' ודבקים בו באמת, זכאה עמא קדישא דכל דא מחכאן וכל דא מצפין.

אשרינו מה טוב חלקנו.

מאורות מעשה אורג שביעית פ"ד מ"י

לא תשחית את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת וגוי – ואין חילוק בין אילן מאכל או סרק לכל הדברים שבעולם, דרך השחתה אסור.

ולצורך כל דהו מותר אפילו לכבוד דבר מצוה הכל מותר. ולכן בעלי הטור והשו"ע השמיטו דין זה כי הלכה ומצוה שהם עיקרי הדת ויראה ואחבה ומצות יחוד ושלא לתור אחר לב ועין, ואהבת ריעים ושמירת לבבו מאמונות רעות ודעת רעות כעס וגאווה נקימה ושטימה לא העתיקו בחיבוריהם, כי כבר נתבאר על זה כמה ספרי יראה ומוסר חובת הלבבות וכיוצא.

ומצוה זו שלא יהיה איש משחית וכעסן הוא מרעות בני אדם לא שייך זה לחיבוריהם. וכיון שלא זה לדבריהם עיקר שלא יהיה איש משחית וכעסן – הניחו אותו על הספרים שנתייסדו על זה.

מאורות הסיפור החסידי – המריבה בגלל העוגה

המעשה הבא עוסק בתקופת הצנע בה כל ביצה נחשבת לאוצר, וכל פיסת מרגרינה נשמרה כאילו היתה זהב. המזון חולק בתלושים לפי מכסת נפשות, ובעלי הממון יכלו גם ליהנות ממנעמי השוק השחור שהציע מוצרים לא חוקיים כמו עופות, פירות, ואפילו קפה מיובא מחו"ל.

בטבריה של אותם ימים חיו להן שתי משפחות קרובות זו לזו, אך רחוקות. קרובות היו משום שאבות המשפחה אחים בני אב ואם היו, אולם רחוקות כי גבה ביניהם הר על מריבה של שטות, שנתלקחה ועלתה במעשה שטן וניתק הקשר בין המשפחות הקרובות לימים ארוכים.

אבי אחת המשפחות שהצר בלבו על הנתק והריחוק מאחיו עצמו ובשרו, ראה את יום הפורים הקרב ובא כהזדמנות מתאימה להשיב את האחוה על מקומה ולהרבות את האהבה והרעות. וכך למרות הקשיים הכלכליים, עשה מאמצים עילאיים, הוציא מחסכוך ישן אי אלו מטבעות בעלות ערך, רכש מוצרים מתאימים בשוק השחור שעלו עבורו הון עתק ביחס להוצאות הרגילות, אך הכל היה כדאי בעיניו כדי להחזיר את האחוה על מקומה. מהמוצרים שקנה הכינה בעלת הבית מיני מטעמים ומגדנות, עוגות ועוגיות מיוחדות במינם ובטעמים. דברים שנחשבו באותם ימים כמאכלי עשירים, פירוורים מאותם מעדנים חולקו לילדים שעמדו ועיניהם כלות, והעיקר נשמר ליום הפורים למען השלום.

ובהגיע יום הפורים נטל האב פיסת נייר ועט נובע ורשם באותיות בולטות: "קבלו את מנת היום מעומק הלב, כי ראויים אתם לכל הטוב, וישוב השלום לשכון בתוכה". נטל את המגדנות שהכינה בעלת הבית, הניחם מסודרים על טס של כסף, הניח את הפתק בינות לשורות המגדנות ושלח את אחד הבנים אל בית הדוד / האח כשהוא מצידד אותן בהזרהות והתראות כי ישמור על המגש מכל משמר לבל יפול ממנו כהוא זה, ולא יחסר ממנו מאום.

הטיב הנער את כובע התחפושת התורכי שעל ראשו, נטל בחרדת קודש את טס הכסף ויצא לדרך. הדרכים של אותם הימים שימשו את בני האדם ובעלי החיים במידה שוה, מדרס רגלי אדם ורגלי בהמה משתלבים זה בזה בחוצות עיר, והבהמות שלא ניחנו בנימוסים שינפו את רחובות העיר והותירו מרוב מדיף ניחוח על פני הקרקע הבוצית. איתרע מזלו של הברנש הצעיר נושא טס המגדנות ובשניה של היסח הדעת נתקלה רגלו באבן, ובמעידתו נהפך המגש על פניו ונתערבו העוגות והמגדנות בגללי הבהמות הפרושות על הקרקע.

נבלל הילד, ויותר משחרד על ידיו החבולות, ברכיו הכואבות ומכנסיו הקרועות, חרד לבו על טס הכסף ותכולתו שהתפזרה בתוך הבוץ והגללים, ידוע ידע היטב את ההשקעה שהושקעה במשלוח זה, והיטב היטיב גם לדעת כי יזכה למתת יד הגונה מאביו אם ישוב כעת הביתה, ומחשש לזאת קם מן הבוץ, ניער את הטס מהלכלוך שעליו, אסף בזריזות את העוגות והמגדנות בטרם ידרסו על ידי סוס חולף, והניח אותם על הטס מעורבים בבוץ ובפיסות גלל שמיאנו להיפרד, גם את הפתק שכתב האב לא שחך לצרף אל בלילת העוגות ושאר מטעמים.

לא קשה לדמיין את התגובה שחלפה על פני מקבלי משלוח המנות שנועד לקרב הלבבות ולהשיב השלום על כנו, הריח שנדף ממגש הכסף לא הותיר בלבם ספיקות דבר כוונותיהם "הטובות" של קרוביהם השולחים. הם הבינו כי מדובר כאן בהכרזת מלחמה של ממש, ובהתאם לכך נטלו מגש פח מלול התרנגולות שבחצר, העמידו עליו מפסולת הלול והדיר גם יחד ושלחוהו אחר כבוד אל בית האח בצירוף פתק מעוטר: "משיבים לכם כגמולכם הטוב בכפליים, ושלום על ישראל!"

משגיע משלוח המנות החוזר אל תעודתו נשתוממו בני המשפחה ונתבהלו: הוזה נתינה וזו שכרה! האמנם פסו רגשי הקרבה מקרבם, כלם טחו עיניהם ולא ראו את ההשקעה שהושקעה כדי לפייס ולהביא שלום, העד כדי כך גבה ההר?

נטל האב את הבן מוסר המשלוח וחקר אותו שתי וערב אם אמנם הביא את המשלוח בשלמותו אל בית האח ומה היתה תגובתם. הבן שחש ממתת ידו של האב, ולאחר שראה מה עולל כבר חששו, מחמת חששותיו עמד וסיפר כי אכן הגיע המשלוח לתעודתו בשלמות, והם שלו שקיבלו זאת בזלזול ובשנאה. שמע האב, סבר וקיבל, ותבער האש ימים רבים.

שנים חלפו מאותו פורים אומלל, שערותיהן של האחיים הלבינו, הילד התחתן וכבר היה אב בעצמו, שמחות פקדו את שתי המשפחות שלא השתתפו זו בשמחתה של זו, גם כשמדובר היה בשמחה שהתקיימה בבית הכנסת בו התפללו השניים, דומה היה כי המצב לא ישתנה עוד לעולם, וישאר הפירוד בעינו לנצח.

ביום מן הימים נלקח לבית עולמו הרב הנערץ של בית הכנסת בו התפללו השניים, ותחתיו הוכתר רב צעיר ונמרץ שלקח אחריות על כל עניני הקהילה מקטן ועד גדול. כשנודע לו דבר הניתוק בין שתי המשפחות, חרה לו הדבר מאד ובדרכו של אהרון פנה ללכת ולהשכין שלום.

קרא הרב לראשון ושמע ממנו על סיפור משלוח המנות, כיצד טרח והכין השקיע ושלח, ומהי התמורה שקיבל חזרה. כך שהאשמה אינה תלויה בו. המשיך וקרא הרב לשני שגולל בפניו את הזיוון במשלוח המנות המלוכלך שקיבל. רוצה הייתי בשלום, אך כיצד יכולתי לאחר ביזיון שכזה... הרב שפיקח היה ביקש לקרוא לילד שבגר בינתיים והפציר בו כי יספר לו את האמת אודות אותו משלוח מנות אומלל.

והאיש שכבר לא חשש ממתת ידו של האב, פתח את פיו וגולל את האמת לאמתיה, ולא חיסר דבר. אכן, נודע הדבר, אמר הרב, ומיהר לקרוא לשני האחיים שנפלו זה על צווארו של זה ובכו על השנים שחלפו. על השנים שאיבדו יחדיו כי לא ידעו לדון לכף זכות.